

**TEMATY Z JĘZYKA POLSKIEGO NA MATURE USTNĄ
2017/ 2018**

JĘZYK

1. Językowe środki kształtowania wypowiedzi w literaturze romantyzmu. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
2. Język miłości w literaturze baroku. Zrealizuj temat na wybranych przykładach.
3. Rodowód i funkcja imion (nazwisk) znaczących w literaturze. Zanalizuj zjawisko z pogranicza językoznawstwa i kultury na wybranych przykładach.
4. Funkcje stylizacji archaizującej w powieściach historycznych. Analiza celowo dobranych utworów.
5. Funkcje stylizacji gwarowej w literaturze różnych epok. Zanalizuj wybrane teksty.
6. Funkcje stylizacji biblijnej w literaturze różnych epok. Zanalizuj wybrane teksty.
7. Funkcje stylizacji modlitewnych w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
8. Scharakteryzuj cechy i funkcje nowomowy na przykładzie wybranej powieści Orwella oraz prasy polskiej lat 60 i 70.
9. Dokonaj analizy języka nagłówków prasowych współczesnych czasopism „brukowych”.
10. Gwary środowiskowe w Twoim regionie. Omów na wybranych przykładach.
11. Język dawnych i współczesnych polityków. Omów i porównaj typowe zjawiska i procesy na wybranych przykładach.
12. Archaizmy, ich rodzaje, znaczenie i rola w literaturze różnych epok. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
13. Językowe środki wyrazu w prasie kobiecej. Zanalizuj język wybranych czasopism.
14. Język współczesnych mieszkańców Bydgoszczy. Omów typowe zjawiska i procesy na wybranych przykładach.
15. Język mediów. Analiza zgromadzonego materiału językowego.
16. Omów najczęstsze błędy językowe, które dostrzegasz w swoim środowisku rówieśniczym i rodzinnym. Wskaż przyczyny powstawania błędów.
17. Przeanalizuj na wybranych przykładach wpływ języka angielskiego na współczesną polszczyznę i oceń ich zasadność.
18. Związki frazeologiczne i ich funkcje w języku mówionym i literackim. Oceń ich celowość.
19. Dokonując analizy języka wybranych tekstów okresu socrealizmu, wyjaśnij, jaki obraz świata one kreowały.
20. Język polskich futurystów. Zanalizuj wybrane przykłady literackie i publicystyczne.
21. Komizm słowny i sposoby jego realizacji w utworach różnych autorów i epok. Analiza zgromadzonego materiału językowego.
22. Scharakteryzuj różne typy stylizacji językowej i ich funkcje na przykładzie literatury pozytywistycznej.
23. Styl makaroniczny w piśmiennictwie staropolskim. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
24. Gwara podhalańska w literaturze polskiej. Omów jej funkcjonowanie na przykładach zgromadzonych tekstów.

25. Język a futuryści – na wybranych przykładach literackich omów ich koncepcje językowe.
26. Rola tłumacza w percepcji dzieła literackiego. Na wybranych przykładach dokonaj analizy i oceny tłumaczeń tego samego dzieła literackiego.
27. Geneza, rozwój i znaczenie wiersza wolnego. Omów zagadnienie na wybranych tekstach poetyckich.
28. Omów pochodzenie nazw własnych różnych firm (w Twoim mieście i najbliższym regionie) . Dokonaj analizy językowej, oceń poprawność językową.
29. Łacińskie korzenie języka polskiego. Dokonaj analizy zgromadzonego materiału językowego i przedstaw łaciński rodowód wybranych wyrazów.
30. Analiza kulturowa i językowa przysłów polskich. Swoje rozważania ogranicz do przysłów o wybranej przez siebie tematyce.
31. Wpływ literatury na współczesną frazeologię polską. Analizując zgromadzony materiał, scharakteryzuj funkcje „skrzydlatych słów” w tekstach pisanych i mówionych.
32. Specyfika języka bohaterów science – fiction. Omów zagadnienie na przykładach wybranych utworów.
33. Język mówiony jako tworzywo literatury w twórczości Bolesława Prusa, Juliana Tuwima lub Stanisława Barańczaka . Dokonaj analizy dobranych utworów.
34. Język w służbie satyry dawniej a dziś. Omów sposoby jego zastosowania na przykładach wybranych utworów.
35. Jak w polszczyźnie odzwierciedla się kultura naszych przodków? Dokonaj analizy zgromadzonego materiału językowego.
36. Ekspresja i impresja – analizując zgromadzony materiał językowy, określ właściwości wypowiedzi świadczące o nadawcy i odbiorcy.
37. Sztuka przemawiania a manipulacja językowa. Porównaj sposoby wykorzystania środków językowych we współczesnych polskich tekstach propagandowych.
38. Język w funkcji ludycznej. Przedstaw analizę komizmu słownego i żartu językowego we współczesnych tekstach literackich i kabaretowych.
39. Funkcje komizmu językowego w wybranych bajkach dawnych i współczesnych. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
40. Język środowiska uczniowskiego tworem oryginalnym, ale i niepokojącym. Omów zagadnienie na wybranych przykładach. (np. prasa młodzieżowa, powieści młodzieżowe itp.)
41. Słowa - klucze w literaturze. Określ ich funkcje w twórczości wybranego autora.
42. Język Biblii we współczesnej polszczyźnie mówionej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
43. Żywotność gwar środowiskowych w języku ogólnopolskim. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
44. Konstrukcje składniowe: mowa zależna, pozornie zależna i niezależna oraz ich funkcja w dziele literackim. Przedstaw zagadnienie odnosząc się do konkretnych przykładów.
45. Związki frazeologiczne i mechanizm powstawania ich niepoprawnych form w prasie lokalnej. Omów na wybranych przykładach.
46. Prześledź i omów karierę niektórych modnych ostatnio wyrazów i związków frazeologicznych. Odwołaj się do wybranych przykładów.
47. Funkcja gwary w wybranej powieści młodopolskiej. Przeanalizuj zjawisko.
48. Język poezji barokowej. Scharakteryzuj, przywołując wybrane teksty tej epoki.
49. Tak mówią bohaterowie telenowel południowoamerykańskich. Omów temat na podstawie wybranych filmów.
50. Środki wyrazu w prasie młodzieżowej . Dokonaj analizy języka w wybranych pismach.

51. Język ezopowy w literaturze polskiej czasów PRL-u . Zanalizuj wybrane przykłady.
52. Szlafrok a może podomka? Czy należy zastępować zapożyczenia neologizmami rodzinnymi? Omów problemy zapożyczeń językowych na podstawie wybranych przykładów.
53. Kunszt języka poetyckiego. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych utworów literackich Wisławy Szymborskiej.
54. O regionalizmach i prowincjonalizmach. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
55. Rodzaje neologizmów w wybranych utworach poetyckich. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
56. Style użytkowe współczesnej polszczyzny. Dokonaj charakterystyki na podstawie wybranych tekstów (np. pisma urzędowe, utwory literackie, itp.)
57. Omów funkcje języka. Podaj ich przykłady w wybranych tytułach notatek i artykułów prasowych.
58. Wpływ „mody językowej” na kształtowanie się polszczyzny w różnych epokach literackich. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
59. O sztuce przemawiania. Przedstaw zagadnienie na przykładzie wybranych tekstów literackich – renesans, barok, oświecenie.
60. Maniera językowa w epistolografii. Omów problem na przykładach wybranych epok.
61. Stylizacje językowe we współczesnej literaturze polskiej. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
62. Stylizacje językowe w literaturze polskiej końca XIX wieku. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
63. Wielość w jedności – zjawisko synestezji w literaturze Młodej Polski. Omów temat na wybranych przykładach.
64. Alegoria i symbol jako środki literackiego oddziaływania. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
65. Co i jak „ donoszą pismaki w szmatławcach”, czyli o języku współczesnej prasy. Wskaż najwyraźniej rysujące się tendencje rozwoju języka oraz najczęściej naruszane normy językowe.
66. Indywidualizacja języka jako ważny element kreacji bohaterów literackich. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
67. Wykorzystanie różnych środków językowych do budowania nastroju w literaturze. Odwołaj się do wybranych przykładów.
68. Niezwykłości językowe – homonimia i synonimia. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
69. Funkcja magiczna języka i jej przejawy w różnego typu wypowiedziach. Omów problem, wykorzystując przykłady.
70. Zanalizuj literackie opisy przyrody, uwzględniając zastosowane środki językowe i stylistyczne.
71. Języki obce na ulicach naszych miast. Wykorzystując zgromadzony materiał, oceń wpływ języków obcych na nazewnictwo handlowe, nazwy własne i reklamy.
72. Przedstaw i oceń język szyldów w Twoim mieście, uwzględniając różne funkcje językowe.
73. Język blogów a współczesna polszczyzna. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych przykładów.
74. Ironia jako sposób mówienia o rzeczywistości. Omów na wybranych przykładach rolę środków językowych właściwych ironii.

75. Zanalizuj język i kontekst kulturowy przysłów polskich (na przykładzie przysłów o określonej tematyce).
76. Sztuka przekonywania a manipulacja językowa - porównaj sposoby wykorzystania środków językowych we współczesnych polskich tekstach propagandowych.
77. Funkcje językowe wypowiedzi reklamowej i ich hierarchizacja. Zanalizuj wybrane przykłady reklam telewizyjnych, radiowych i prasowych.
78. Wpływ kultury masowej na kształtowanie się współczesnej polszczyzny. Omów problem na wybranych przykładach.
79. Językowe środki wyrazu w prasie młodzieżowej. Zanalizuj język wybranych czasopism.
80. Zapożyczenia w języku polskim i ich związki z rozwojem nauki, techniki i kultury. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów.
81. Dokonując analizy języka piosenek jednego z zespołów współczesnych, wyjaśnij zasadność doboru środków wyrazu.